Logistické zabezpečení HZS při povodních v Olomouckém kraji

Hana Smrčková

Bakalářská práce
2011

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta logistiky a krizového řízení

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta logistiky a krizového řízení
Ústav ekonomie
akademický rok: 2010/2011

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení:	**Hana SMRČKOVÁ**
Osobní číslo:	**L08513**
Studijní program:	**B 6208 Ekonomika a management**
Studijní obor:	**Logistika a management**
Téma práce:	**Logistické zabezpečení HZS při povodních v Olomouckém kraji**

Zásady pro vypracování:

1. **Zpracujte literární rešerši se zaměřením na monografie, studie a analytické materiály orgánů krizového řízení.**
2. **V teoretické části práce věnujte pozornost především problematice místa a úlohy HZS při řešení mimořádných událostí, jeho logistickému zabezpečení.**
3. **V praktické části práce zpracujte analýzu konkrétních činností HZS v Olomouckém kraji při povodních s příslušnými výstupy a případnými doporučeními pro oblast logistického zabezpečení.**

Rozsah bakalářské práce:

Rozsah příloh:

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

[1] KRATOCHVÍLOVÁ,D. Ochrana obyvatelsva. 1.vyd. Ostrava. Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství. 2006. 73 s. ISBN 80-86634-70-1

[2] KROUPA,M., ŘÍHA,M. Integrovaný záchranný systém. 3.vyd. Praha. Armex Publishing, s.r.o., 2008. 119 s. ISBN 978-80-86795-59-1

[3] FURCH,J., MAREK,J. Opravy a zabezpečení materiálem bojových a speciálních vozidel. 1.vyd. Brno. 2009. 101 s. ISBN 978-80-7231-685-4

Další odborná literatura dle doporučení vedoucího bakalářské práce.

Vedoucí bakalářské práce: **doc. Václav Lošek, CSc.**
Ústav ekonomie

Datum zadání bakalářské práce: **30. listopadu 2010**

Termín odevzdání bakalářské práce: **6. května 2011**

V Uherském Hradišti dne 2. února 2011

L.S.

Ing. Romana Bartošíková, Ph.D.
pověřená děkanka

Ing. et Ing. Jiří Konečný, Ph.D.
ředitel ústavu

Prohlašuji, že

- beru na vědomí, že odevzdáním bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby;
- beru na vědomí, že bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k prezenčnímu nahlédnutí, že jeden výtisk bakalářské práce bude uložen v archivu Fakulty logistiky a krizového řízení Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně;
- byl/a jsem seznámen/a s tím, že na moji bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- beru na vědomí, že pokud bylo k vypracování bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tedy pouze k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- beru na vědomí, že pokud je výstupem bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

- že jsem na bakalářské práci pracoval/a samostatně a použitou literaturu jsem citoval/a. V případě publikace výsledků budu uveden/a jako spoluautor/ka;
- že odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

V Uherském Hradišti dne 21. 11. 2010

.....
podpis studenta/ky

ABSTRAKT

Tématem bakalářské práce je problematika Logistického zabezpečení HZS při povodních v Olomouckém kraji. Povodně jsou hrozbou pro všechny lidi. A nedokážeme před nimi uniknout. Proto musí fungovat dostatečná komunikace mezi lidmi a složkami integrovaného záchranného systému, na odpovídající úrovni musí být i jeho materiální zabezpečení. Hasičský záchranný sbor poskytuje pomoc při evakuaci a zásobování postižených oblastí. Ve své práci jsem se zaměřila především na logistickou podporu. Praktická část mé bakalářské práce je zaměřena na dodávky materiálu, práci hasičů a činností, které mohou pomoci v takových situacích.

Klíčová slova: Logistické zabezpečení, Hasičský záchranný sbor, hasič, povodně, složky záchranného systému, krizová situace, mimořádná událost

ABSTRACT

The bachelor thesis is „Logistic security at FRC floods in the Olomouc Region.“ Floods are a treat to all people. People don´t run away from them. Therefore must work communication among to people and components Rescue system. Fire rescue system provides assist in evacuation,supply in the affected areas. In my work i focus especially for the logistic support. Practical part of my bachelor thesis is focused on supplying materials and the job of the fireman. And other things to help them in this situation.

Keywords: Logistic support, fire rescue, fireman, floods, foyer rescue system, crisis situation, emergency

Ráda bych poděkovala panu doc. Václavu Loškovi, CSc, vedoucímu mé práce, za odborné vedení, připomínky a velkou pomoc, při zpracování bakalářské práce. Dále bych ráda poděkovala členům požární stanice v Olomouci za ochotu a poskytnutí informací.

OBSAH

OBSAH **7**

ÚVOD **10**

I. **11**

TEORETICKÁ ČÁST **11**

1 VYBRANÉ POJMY **13**

1.1 KRIZOVÉ ŘÍZENÍ 13

1.2 KRIZOVÁ SITUACE 13

1.3 MIMOŘÁDNÁ UDÁLOST 13

1.4 ÚSTŘEDNÍ KRIZOVÝ ŠTÁB A KRIZOVÝ ŠTÁB MINISTERSTVA VNITRA . 13

1.5 BEZPEČNOSTNÍ RADA KRAJE 13

1.6 POVODŇOVÝ PLÁN 14

2 LOGISTIKA **15**

2.1 CÍLE LOGISTIKY 15

2.1.1 Vnější logistické cíle 16

2.1.2 Vnitřní logistické cíle 16

2.2 ČLENĚNÍ LOGISTIKY 16

2.3 MATERIÁLOVÉ TOKY A LOGISTICKÉ ŘETĚZCE 17

2.3.1 Zásoby 17

2.3.2 Materiál 18

3 HASIČSKÝ ZÁCHRANNÝ SBOR **19**

3.1 ORGANIZACE, ŘÍZENÍ A ÚKOLY HASIČSKÉHO ZÁCHRANNÉHO SBORU ČESKÉ REPUBLIKY 19

3.1.1 Úkoly hasičského záchranného sboru 20

3.2 GENERÁLNÍ ŘEDITELSTVÍ HZS ČR 20

3.3 HZS KRAJŮ, ÚZEMNÍ ODBORY, STANICE A JEDNOTKY HZS KRAJŮ 21

3.4 OPERAČNÍ A INFORMČNÍ STŘEDISKA HZS ČR 21

3.5 JEDNOTKY POŽÁRNÍ OCHRANY 22

3.5.1 Druhy jednotek požární ochrany 22

3.5.2 Kategorie jednotek požární ochrany 24

4 POVODEŇ 26

4.1 HISTORIE POVODNÍ 26

4.2 ROZDĚLENÍ POVODNÍ 26

4.3 DRUHY POVODNÍ 27

4.3.1 Dešťové povodně 27

4.3.2 Sněhové povodně 27

4.3.3 Smíšené povodně 27

4.3.4 Ledové povodně 28

4.4 FAKTORY OVLIVŇUJÍCÍ VZNIK A PRŮBĚH POVODNĚ 28

4.5 SYNOPTICKÉ PŘÍČINY POVODNÍ 29

4.5.1 Povodně zimního typu 29

4.5.2 Povodně letního typu 30

II. 31

PRAKTICKÁ ČÁST 31

5 POŽÁRNÍ STANICE OLOMOUC 32

5.1 HISTORIE STANICE 32

5.2 ORGANIZAČNÍ STRUKTURA 33

5.3 MOBILNÍ A POŽÁRNÍ TECHNIKA NA POŽÁRNÍ STANICI 33

5.4 OPATŘENÍ PRO NOUZOVÉ PŘEŽITÍ 34

5.4.1 Nouzové ubytování a stravování 35

5.4.2 Nouzové zásobování pitnou vodou 37

6 ZÁKLADNA LOGISTIKY OLOMOUC 38

7 MATERIÁLNÍ ZÁKLADNA HUMANITÁRNÍ POMOCI 41

7.1 ZÁSADY POŽITÍ ZÁSOB 42

7.2 DRUHY ZÁSOB 42

7.3 POUŽITÍ ZÁSOB 44

7.3.1 Zásoby pro nouzové přežití 44

7.3.2 Zásoby pro záchranné, likvidační a obnovovací práce 44

7.3.3 Pohotovostní zásoby P-222 45
7.3.4 Použití zásob ZÁLOHA 46
8 POVODŇOVÁ SITUACE V ROCE 1997 48
8.1 SITUACE V POVODÍ MORAVY 48
8.2 SROVNÁNÍ POVODNÍ V ROCE 2002 A 1997 49
9 ZÁVĚR 54
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY 55
SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK 57
SEZNAM TABULEK 58

ÚVOD

Tématem bakalářské práce je posoudit logistické zabezpečení HZS při povodních v olomouckém kraji. Povodně byly, jsou a budou i nadále. Neustále nás budou ohrožovat a člověk se nikdy nedokáže připravit na všechno, čím nás příroda překvapí. Je rozmanitá a nám nezbývá nic jiného než se poučit z předešlých situací a při další mimořádné události eliminovat napáchané škody na životním prostředí, majetku a zdraví obyvatel.

Bakalářská práce se skládá ze dvou částí. A to z části teoretické a části praktické. Tyto dvě části na sebe navazují. V teoretické části věnuji pozornost vymezení základních pojmů týkajících se logistiky, logistického zabezpečí a především problematice místa a úlohy HZS při řešení mimořádných událostí.

V praktické části se věnuji analýze konkrétních činností HZS v olomouckém kraji se zaměřením na propojenost s logistickou základnou v Olomouci. Pozornost budu věnovat problematice požární stanice Olomouc, její historii a struktuře a dále posuzovat otázku zabezpečení nouzového přežití a zjišťovat připravenost a funkčnost logistické základny Olomouc.

Cílem bakalářské práce je shrnutí poznatků práce hasičů při mimořádných událostech a následná analýza funkcí a připravenosti logistické základny Olomouc. Při zpracování bakalářské práce jsem použila metodu analyticko-syntetickou a metodu komparační.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 VYBRANÉ POJMY

1.1 KRIZOVÉ ŘÍZENÍ

Podle zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů, krizové řízení znamená: „Souhrn řídících činností věcně příslušných orgánů zaměřených na analýzu a vyhodnocení bezpečnostních rizik, plánování, organizování, realizaci a kontrolu činností prováděných v souvislosti s řešením krizové situace.“ [17]

1.2 KRIZOVÁ SITUACE

Je to mimořádná událost, způsobující značný rozsah ohrožení životů, zdraví, majetku a životního prostředí. V jejím důsledku se vyhlašuje stav nebezpečí, nouzový stav, stav ohrožení státu nebo válečný stav. [10]

1.3 MIMOŘÁDNÁ UDÁLOST

Podle zákona 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů je popisována mimořádná událost jako: „ Škodlivé působení sil a jevů vyvolaných činností člověka, přírodními vlivy, a také havárie, které ohrožují život, zdraví, majetek nebo životní prostředí a vyžadují provedení záchranných a likvidačních prací.“ [18]

1.4 ÚSTŘEDNÍ KRIZOVÝ ŠTÁB A KRIZOVÝ ŠTÁB MINISTERSTVA VNITRA

Ústřední krizový štáb je pracovním orgánem vlády. Slouží k řešení krizových situací. Byl zřízen usnesením vlády č. 33 z 11. ledna 1999. Jeho úkolem je připravovat návrhy na řešení nastalé mimořádné situace, koordinovat, sledovat a vyhodnocovat opatření přijímána vládou a jinými úřady.

Krizový štáb ministerstva vnitra byl zřízen za účelem zajištění operativního řízení Ministerstva vnitra a koordinaci činností Policie ČR a Hasičského záchranného sboru v případě hrozby vzniku a nebo po vyhlášení krizového stavu. [27]

1.5 BEZPEČNOSTNÍ RADA KRAJE

„Bezpečnostní rada kraje je koordinačním orgánem pro přípravu na krizové situace. Předsedou bezpečnostní rady kraje je hejtman kraje, v Praze primátor hlavního města Prahy, který jmenuje členy bezpečnostní rady kraje.“ [10]

1.6 POVODŇOVÝ PLÁN

„Dokument obsahující způsob zajištění včasných a spolehlivých informací o vývoji povodně, možnosti ovlivnění odtokového režimu, organizaci a přípravu zabezpečovacích prací, způsob aktivace povodňových orgánů, zabezpečení hlásné a hlídkové služby a ochrana objektů, přípravy a organizace záchranných prací a zajištění povodní narušených funkcí v objektech a v území a stanovené směrodatné limity povodňové aktivity. Dělí se na věcnou, organizační a grafickou část.“ [10]

2 LOGISTIKA

Logistika patří mezi slova, která se v průběhu let vyvíjela a postupně nabývala různých významů. Počátky logistiky je nutné hledat ve vojenství a dále pak v oblasti hospodářské. Vznikala z nutnosti toků materiálu, zboží a informací mezi dodavateli a odběrateli a překonávání vzdáleností mezi nimi. Tak začal vznikat systémový pohled na materiálové toky jako na řetězec operací probíhající v prostoru a v čase, za pomoci fungujících toků informací. [1]

Existuje mnoho názorů na logistiku. Mezi ně patří například:

- *Systém tvorby, řízení, regulace a vlastního průběhu materiálového toku, energií, informaci a přemisťování osob.*
- *Řízený hmotný tok výrobních a oběhových procesů v odvětvích národního hospodářství a mezi nimi s cílem největší efektivnosti.*
- *Organizace, plánování, řízení a výkon toků zboží vývojem a nákupem počínaje, výrobou a distribucí podle objednávky finálního zákazníka konče tak, aby byly splněny požadavky trhu při minimálních nákladech a minimálních kapitálových výdajích.*
- *Logistika je řízení materiálového, informačního i finančního toku s ohledem na včasné splnění požadavků finálního zákazníka a s ohledem na nutnou tvorbu zisku v celém toku materiálu. Při plnění potřeb finálního zákazníka napomáhá již při vývoji výrobku, výběru vhodného dodavatele, odpovídajícím způsobem řízení vlastní realizace potřeby zákazníka (při výrobě výrobku), vhodným přemístěním požadovaného výrobku k zákazníkovi a v neposlední řadě i zajištěním likvidace morálně i fyzicky zastaralého výrobku.* [1][13]

2.1 CÍLE LOGISTIKY

Hlavním cílem logistiky je optimální uspokojování potřeb zákazníků, protože zákazník je nejdůležitějším článkem celého logistického řetězce. On dává informace o požadavcích na zabezpečení dodávky zboží. U zákazníka také končí logistický řetězec zabezpečující pohyb materiálu. Cíle logistiky můžeme rozdělit na vnější a vnitřní.

2.1.1 Vnější logistické cíle

Zaměřují se na uspokojování přání zákazníků. A ti je pak dále uplatňují na trhu. To přispívá k dalšímu rozsahu realizovaných služeb. Do této skupiny patří:

- zvyšování objemu prodeje,
- zkracování dodacích lhůt,
- zlepšování spolehlivosti a úplnosti dodávek,
- zlepšování pružnosti logistických služeb.

2.1.2 Vnitřní logistické cíle

Zaměřují se na snižování nákladů. A to především na náklady:

- na zásoby,
- na dopravu,
- na manipulaci a skladování,
- na výrobu,
- na řízení.

2.2 ČLENĚNÍ LOGISTIKY

Logistické systémy je možné členit z mnoha pohledů. Podle různých názorů a taky podle různých hospodářských zájmů.

Podle šíře zaměření na materiálové toky se dělí na:

- makrologistiku,
- mikrologistiku.

Makrologistika

Podle hospodářského místa uplatnění na:

- logistiku výrobní,
- logistiku obchodní,
- logistiku dopravní. [1]

2.3 MATERIÁLOVÉ TOKY A LOGISTICKÉ ŘETĚZCE

Materiálovým tokem rozumíme řízený pohyb materiálu. Cílem řízení oblasti materiálu je řešit pohyb a manipulaci s materiálem z logistického pohledu. Tyto cíle musí být shodné s cíli podnikovými. Při přerušení materiálového toku v logistickém řetězci vznikají zásoby. [2]

2.3.1 Zásoby

Zásobování je jednou z nejdůležitějších aktivit podniku. Má pro podniky pozitivní i negativní význam. Zajišťuje hmotné i nehmotné výrobní činitele potřebné k činnosti podniku.[4]

- Běžná (cyklická) zásoba

Kryje průměrnou poptávku (spotřebu). Vzniká při jednorázovém doplňování prodávaného zboží (spotřebovaného materiálu) v podmínkách odvoditelnosti spotřeby.

- Pojistná zásoba

Tvoří se u materiálových položek, kde se nachází nerovnoměrná spotřeba nebo nepravidelná dodávka materiálu.

- Technologická zásoba

Slouží na přípravu materiálu před jeho použitím ve výrobě, aby byl zajištěn průběh výrobních a dalších operací.

- Havarijní zásoba

Vytváří se tam, kde by nedostatek materiálu mohl způsobit závažné problémy v celém procesu výroby.

- Vyrovnávací zásoba

Zachycuje zejména nepředvídatelné výkyvy mezi navazujícími výrobními procesy.

- Zásoba rozpracované výroby

Materiály a díly, které byly zadány do výroby a jsou ve stavu rozpracovanosti. [2]

2.3.2 Materiál

U plánování logistických řetězců je nutno mít dokonalou znalost o materiálu, se kterým bude manipulováno, hlavně o jeho vlastnostech, tvaru a množství. Proto se musí provést klasifikace materiálu. Na tomto základě se roztřídí do manipulačních skupin. Poté je s nimi možné manipulovat po skupinách s podobnými technickými prostředky. [1]

3 HASIČSKÝ ZÁCHRANNÝ SBOR

První placený hasičský sbor byl na českém území založen v roce 1853 v Praze. A pouze ve větších městech existovaly veřejné požární jednotky, na kterých ležela hlavní odpovědnost za hašení požárů.

Požární ochrana byla po válce zařazena do působnosti Ministerstva vnitra. Plnění úkolů na úseku PO pak zajišťovaly národní výbory. Byly místní, okresní a krajské. Výkonným orgánem pro tuto oblast bylo hasičstvo, dobrovolné, z povolání nebo závodní.

Hasičský záchranný sbor jako takový byl vytvořen v roce 1995 a to novelou zákona č. 133/1985 Sb. o požární ochraně. Práce hasičů se v průběhu let vyvíjela. Hašení požárů představuje pouze 1/3 jejich práce. K zásadním činnostem patří i výjezdy k dopravním nehodám, haváriím, práce na vodní hladině, práce ve výškách a živelním pohromám. Mezi ně patří převážně povodně, vichřice, sněhové kalamity nebo sesuvy půdy. [5]

3.1 ORGANIZACE, ŘÍZENÍ A ÚKOLY HASIČSKÉHO ZÁCHRANNÉHO SBORU ČESKÉ REPUBLIKY

Organizace, působnost a úkoly HZS ČR jsou stanoveny zákonem č. 238/2000 Sb., o hasičském záchranném sboru ČR. Základním úkolem HZS je chránit životy, zdraví a majetek obyvatel před požáry a poskytnout jim pomoc při mimořádných událostech.

HZS plní úkoly v daném rozsahu a za podmínek, které jsou stanovené zvláštními právními předpisy. Při plnění svých úkolů spolupracuje se správními úřady a jinými státními orgány, dále pak orgány samosprávy, právnickými a fyzickými subjekty, s mezinárodními organizacemi a zahraničními subjekty. Při vzájemné spolupráci jsou stanovena práva a povinnosti, pokud tomu však nebrání ustanovení jiných právních předpisů nebo povinnost mlčenlivosti. HZS jménem České republiky je oprávněn uzavírat dohody upravující bližší podmínky a způsob vzájemné spolupráce. [7]

Hasičský záchranný sbor tvoří: [5]

- generálni ředitelství HZS, které je součástí MV,
- hasičské záchranné sbory krajů (celkem 14),
- střední odborná škola PO a vyšší odborná škola PO ve Frýdku-Místku,
- čtyři odborná učiliště PO,
- institut ochrany obyvatelstva Lázně Bohdaneč,

- technický ústav PO Praha,
- opravárenský závod Olomouc,
- základna logistiky Olomouc.

3.1.1 Úkoly hasičského záchranného sboru

HZS provádí záchranné a likvidační práce k ochraně životů a majetku a koordinuje činnost základních a ostatních složek IZS. V naléhavých případech nebo při ztrátě běžného spojení zajišťuje informovanost všech zainteresovaných subjektů svými spojovými prostředky, předávají výstrahy od ČHMÚ a účastní se předání informací v rámci hlásné povodňové služby.

Dále úkoly HZS:

- zabezpečuje varování a vyrozumění orgánů státní správy,
- zajišťuje výpomoc při provádění zabezpečovacích prací na vodních tocích,
- organizuje označování nebezpečných oblastí, provádí dekontaminace a další ochranné opatření,
- organizuje evakuaci, nouzové ubytování, nouzové zásobování především pitnou vodou a potravinami na území postiženém mimořádnou událostí,
- koordinuje humanitární pomoc,
- napomáhá při zpracování povodňového plánu. [8]

3.2 GENERÁLNÍ ŘEDITELSTVÍ HZS ČR

Generální ředitelství HZS ČR je součástí ministerstva vnitra, v čele je generální ředitel, který řídí 14 HZS krajů. Generálního ředitele jmenuje a odvolává ministr vnitra a náměstky generálního ředitele jmenuje a odvolává ministr na návrh generálního ředitele. Generální ředitelství řídí hasičské záchranné sbory krajů. Jejich příjmy a výdaje jsou součástí rozpočtové kapitoly ministerstva. GŘ HZS a hasičské záchranné sbory krajů zřizují, technická a účelová zařízení HZS. Generální ředitelství plní i další úkoly vyplývající zejména ze zákona č. 239/2000 Sb., o IZS a zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení. [7]

3.3 HZS KRAJŮ, ÚZEMNÍ ODBORY, STANICE A JEDNOTKY HZS KRAJŮ

HZS krajů mají vlastní právní subjektivitu. V kraji řídí výkon PO a ochrany před mimořádnou událostí, zabezpečují řadu úkolů státní správy s působností v požární ochraně, IZS, civilním nouzovém plánování a ochraně obyvatelstva. HZS krajů se člení na územní odbory, které vykonávají na území okresů nebo větším správní a organizované činnosti jménem HZS kraje. Na územních odborech HZS krajů se soustřeďuje vlastní operační řízení pro dané území a jsou zde funkční operační střediska, která se ale postupně převádí na krajskou úroveň.

Základním článkem HZS ČR jsou stanice HZS krajů. Na území České republiky je jich 234 a až na výjimky jsou v obcích s rozšířenou působností. Pod pojmem jednotka HZS kraje si je třeba představit síly a prostředky HZS ČR určené k výjezdu k mimořádným událostem.

Dle velikosti jednotky se dělí:

- odřad – větší uskupení sil a prostředků pro mezikrajskou či mezinárodní pomoc,
- čety – 2 a více družstev,
- družstvo – 6 hasičů s technikou,
- družstvo o sníženém početním stavu – 4 hasiči s technikou,
- skupina – 2-3 hasiči s technikou.

Nejběžněji využívané je družstvo o sníženém početním stavu – tyto síly a prostředky jsou základním prvkem plošného pokrytí území krajů jednotkami PO. [5]

3.4 OPERAČNÍ A INFORMČNÍ STŘEDISKA HZS ČR

Operační a informační střediska (OPIS) zřizuje generální ředitelství HZS ČR a HZS krajů. HZS krajů pro území kraje zřizují krajské OPIS a popř. další územně příslušná OPIS pro vymezené části kraje. Síť územně příslušných OPIS dříve zabezpečovala teritorium okresů. V současné době se tato OPIS pozvolna sdružují a centralizují. Jsou vybavena příslušným zařízením s nepřetržitou obsluhou. Obsluha je pro příjem tísňových volání na linku 150. U krajských OPIS to může být i 112. Operační důstojníci a operátoři zabezpečují vyhodnocení přijatých tísňových volání a vysílání potřebných Sap jednotek PO k oznámené mimořádné události. Dále zabezpečují operační úroveň řízení, koordinaci nasazování Sap, informační podporu veliteli zásahu a zprostředkování plnění jeho požadavků, které vznese z místa zásahu. [5]

OPIS odpovídá za plnění úkolů operačního řízení jednotek PO a úkolů operačního a informačního střediska IZS. Plní zejména následující úkoly:

- Zajišťuje součinnost složek IZS v operačním řízení,
- přijímá a vyhodnocuje zprávy o mimořádných událostech, vysílá stanovené síly a prostředky jednotek PO a složek IZS,
- poskytuje informační podporu jednotkám PO a složkám IZS, orgánům krizového řízení a územním správním úřadům,
- spolupracuje s bezpečnostní radou kraje a krizovým štábem,
- podílí se na zpracování statistického sledování událostí,
- shromažďuje, statisticky vyhodnocuje a analyzuje v rámci okresu a kraje veškeré údaje o technických zásazích a jiných mimořádných událostech,
- provádí varování a vyrozumění obyvatelstva. [28]

3.5 JEDNOTKY POŽÁRNÍ OCHRANY

Jednotka požární ochrany je systém, který je organizovaný a tvořený odborně vyškolenými osobami (hasiči), požární technikou (automobily) a věcnými prostředky požární ochrany. Základním úkolem jednotek PO je chránit životy a zdraví obyvatel a majetek před požáry a poskytovat účinnou pomoc při mimořádných událostech, které ohrožují život a zdraví obyvatel, majetek nebo životní prostředí a které vyžadují provedení záchranných, resp. likvidačních prací.

Hasiči jsou v jednotce PO rozděleni do čet, družstev, družstev o zmenšeném počtu stavu a případně skupin. [20]

3.5.1 Druhy jednotek požární ochrany

Dle zřizovatele jednotky PO a vztahu osob, vykonávajících činnost v těchto jednotkách, ke zřizovateli jednotky PO se jednotky PO dělí na:

- jednotky hasičského záchranného sboru kraje (HZS kraje), které jsou součástí hasičských záchranných sborů krajů a jsou zřizovány státem. V těchto jednotkách vykonávají činnost příslušníci hasičského záchranného sboru kraje jako své povolání ve služebním poměru,

- jednotky sborů dobrovolných hasičů obce (SDH obce), které zřizuje obec, resp. město, a činnost v těchto jednotkách vykonávají členové jednotek sborů dobrovolných hasičů obce na základě dobrovolnosti, příp. někteří členové mohou vykonávat činnost v pracovním poměru k obci nebo hasičskému záchrannému sboru kraje,

- jednotky hasičského záchranného sboru podniku (HZS podniku), zřizované právnickými osobami nebo podnikajícími fyzickými osobami, které provozují činnosti se zvýšeným nebo s vysokým požárním nebezpečím, a činnost v těchto jednotkách vykonávají zaměstnanci právnických osob nebo podnikajících fyzických osob jako své povolání v pracovním poměru,

- jednotky sborů dobrovolných hasičů podniku (SDH podniku), zřizované právnickými osobami nebo podnikajícími fyzickými osobami, které provozují činnosti se zvýšeným nebo s vysokým požárním nebezpečím, a činnost v těchto jednotkách vykonávají zaměstnanci právnických osob nebo podnikajících fyzických osob na základě dobrovolnosti.

Na každý druh jednotky PO jsou stanoveny odlišné nároky z hlediska jejich operační hodnoty. Jsou dané doby výjezdu od nahlášení mimořádné události. Patří sem Maximální doba dojezdu, odlišné nároky na osoby, vykonávající činnost v těchto jednotkách.

Operační hodnotu jednotky PO tvoří:

- doba výjezdu jednotky PO z místa své trvalé dislokace po vyhlášení poplachu,

- územní působnost jednotky PO (doba jízdy, resp. vzdálenost, na místo zásahu).

Doba výjezdu jednotky PO je stanovena vyhláškou č. 247/2001, o organizaci a činnosti jednotek PO. Tato doba je maximálně

- 2 minuty pro jednotky PO složené výlučně z hasičů z povolání,

- 10 minut pro jednotky složené výlučně z hasičů, kteří nevykonávají službu v jednotce jako své povolání,

- 5 minut pro jednotky PO složené z hasičů uvedených v předchozích dvou bodech nebo hasičů, kterým byla určena pracovní pohotovost mimo pracoviště.

Územní působností jednotky PO se rozumí optimální vzdálenost pro dojezd určitého druhu jednotky k místu zásahu, která vymezuje území jejího standardního působení, tzv. "hasební obvod". Vyjadřuje se buď v minutách nebo v kilometrech (při rychlosti jízdy vozidla 45 - 60 km/h dle místních podmínek). Při stanovení územní působnosti jednotek PO se vycházelo ze statistické analýzy zásahů jednotek PO a v potaz se braly i zkušenosti z ostatních evropských států. [20]

3.5.2 Kategorie jednotek požární ochrany

Pro účely plošného pokrytí území ČR jednotkami PO se podle operační hodnoty dělí jednotky PO do šesti kategorií.

- **JPO I** jednotka Hasičského záchranného sboru ČR, zajišťující výjezd jednoho až tří družstev o zmenšeném početním stavu (1+3), družstev (1+5) nebo jejich kombinaci,poskytuje pomoc obcím speciální a ostatní technikou v území své působnosti,v místě dislokace plní úkoly místní jednotky PO; u početně málo obsazených stanic zpravidla v součinnosti s místní jednotkou SDH obce.
- **JPO II/1** jednotka sboru dobrovolných hasičů obce kategorie JPO II, která zabezpečuje výjezd družstva o zmenšeném početním stavu a zřizuje se zpravidla ve vybrané obci s počtem obyvatel nad 1000
- **JPO II/2** jednotka sboru dobrovolných hasičů obce kategorie JPO II, která zabezpečuje výjezd dvou družstev o zmenšeném početním stavu a zřizuje se zpravidla ve vybrané obci s počtem obyvatel nad 1000
- **JPO III/1** jednotka sboru dobrovolných hasičů obce kategorie JPO III, která zabezpečuje výjezd družstva o zmenšeném početním stavu a zřizuje se zpravidla ve vybrané obci s počtem obyvatel nad 1000
- **JPO III/2** jednotka sboru dobrovolných hasičů obce kategorie JPO III, která zabezpečuje výjezd dvou družstev o zmenšeném početním stavu a zřizuje se zpravidla ve vybrané obci s počtem obyvatel nad 1000
- **JPO IV** jednotka hasičského záchranného sboru podniku zřizovaná právnickou nebo fyzickou podnikající osobou; poskytuje speciální techniku na výzvu OPS HZS ČR zpravidla na základě písemné dohody
- **JPO V** jednotka sboru dobrovolných hasičů obce kategorie JPO V, která zabezpečuje výjezd družstva o zmenšeném početním stavu

- **JPO VI** jednotka sboru dobrovolných hasičů podniku zřizovaná právnickou nebo fyzickou podnikající osobou; poskytuje speciální techniku na výzvu OPS HZS ČR zpravidla na základě písemné dohody.
- **Nezařazené** jednotky PO nezařazené do plošného pokrytí. Nezařazená jednotka sboru dobrovolných hasičů obce má základní početní stav jako jednotka kategorie JPO V. Nezařazené jednotky PO se zpravidla zařazují do druhého a vyššího stupně poplachu v poplachových plánech. [20]

K nejnáročnějším aktivitám jednotek hasičského záchranného sboru patří zásahy spojené s přírodními katastrofami. Především pak povodněmi.

4 POVODEŇ

Pojem povodeň může být definován z různých hledisek a v České republice měl určitý vývoj. Povodně jsou převážně přírodní katastrofy. Zpravidla je způsobují prudké přívalové deště, které mají velkou intenzitu, nebo se jedná o dlouhotrvající vydatné dešťové srážky. K povodním může docházet i v zimním období, kdy nastane náhlé tání sněhu, nebo nebezpečné pohyby ledů. Povodní je i stav, kdy voda z určitého území nemůže dočasně přirozeným způsobem odtékat nebo je odtok nedostatečný. Při těchto stavech dochází k výraznému zvýšení hladiny vody v toku nebo jiných povrchových vodách, pak hrozí vylití vody z koryta.[9][12]

4.1 HISTORIE POVODNÍ

Záplavy se v historii lidstva vyskytují už od pradávna, avšak dokumentace jejich síly, příčin a dopadů se provádí teprve od 19.století, stejně jako dokumentace meteorologických dějů. Výskyt starších povodní je proto možné sledovat pouze z kronik a podobných dokumentů.

Od 15.století existují i jiné údaje o úrovních velkých povodní a to v podobě údajů na skalách, mostech či jiných objektech. Impulsem pro měření úrovní hladin byl rozvoj lodní dopravy. Pro zajištění bezpečnosti byly zavedeny první vodočty. V průběhu 19.století tak dochází k největší změně ve tváři řeky, a to jak v krajině, tak v urbanizovaných územích z důvodu potřeby nových ploch pro rozvoj měst. 19. Století poskytuje relativně přesný obraz o výskytu povodní. [12]

Ve 20.století dochází v našich zemích k dalším lokálním povodním menšího rozsahu. Žádna z těchto povodní však není srovnatelná s povodní v roce 1997, která postihla Moravu. Svým rozsahem a ničivou silou se řadí mezi největší na Moravě. [13]

4.2 ROZDĚLENÍ POVODNÍ

Povodně se dají dělit podle různých hledisek. Podle vzniku lze povodně rozdělit na přirozené a přívalové.

Přirozené, které jsou způsobeny přirozenými vlivy. Vznikají při deštích, tání sněhu nebo chodu ledů. Základními příčinami přirozených povodní jsou:

- náhlé nebo intenzivní dešťové srážky,

- dlouhotrvající dešťové srážky,
- tání sněhu nebo ledu,,
- souběh dešťových nebo sněhových srážek s táním,
- náhlé hromadění ledů, dřeva a podobného materiálu v korytě, kde tvoří překážku odtoku.

Přívalové, umělé nebo zvláštní, které jsou způsobeny umělými vlivy. Vznikají protržením hrází vodních děl, poruchami funkčních zařízení hydrotechnických staveb. [12]

4.3 DRUHY POVODNÍ

Podle příčiny vzniku lze povodně rozdělit na dešťové, sněhové, smíšené a ledové.

4.3.1 Dešťové povodně

Jsou vyvolány kapalnými srážkami. Lze je dále rozdělit na povodně z trvalých srážek a povodně z přívalových srážek.

Povodně z trvalých srážek jsou charakteristické vícedenními trvalými srážkami. Významnou roli hraje poloha, rychlost a směr postupu cyklony vzhledem k postiženému území. Vzhledem k omezenému plošnému rozsahu intenzivnějších srážek nikdy nepostihují současně převážnou část území České republiky.

Dešťové podvodně z přívalových srážek souvisejí se srážkami s krátkou dobou trvání. Mají však velkou intenzitu a jsou zpravidla doprovázeny bouřkami. Tyto povodně se dají též označit jako bleskové povodně, protože se vyznačují náhlým nástupem a ostrou povodňovou vlnou s rychlými vzestupy hladin a krátkým trváním. Mohou lokálně způsobit značné škody i v důsledku velké kinetické energie tekoucí vody.

4.3.2 Sněhové povodně

Vznikají náhlým táním sněhové pokrývky při vyšších teplotách v zimním a jarním období. Mohou být doprovázeny i ledovými jevy.

4.3.3 Smíšené povodně

Jsou zapříčiněny kombinací tání sněhu a dešťových srážek. Mohou být také doprovázeny ledovými jevy. Jsou vázány na dosti rozdílné povětrnostní situace přinášející v zimě a na

začátku jara oteplení s vyššími teplotami, doprovázené často silnějším větrem. Tání sněhu je urychlováno kapalnými srážkami, které zároveň sami přispívají ke zvětšení průtoku.

4.3.4 Ledové povodně

Vznikají zpravidla po období déle trvajících mrazů se zámrzem řek, kdy následné náhlé oteplení může způsobit odchod ledu. Může docházet ke tvorbě ledových zácp, kdy dočasné zmenšení průtočnosti koryta, může způsobit vzdmutí vodní hladiny. [9]

4.4 FAKTORY OVLIVŇUJÍCÍ VZNIK A PRŮBĚH POVODNĚ

Průběh povodní může být značně ovlivňován nejen velmi intenzivními, ale i antropogenní činností. Při povodni postupuje korytem toku povodňová vlna, jejíž tvar se mění. Vzdouvá se u soutoku s přítokem a zplošťuje se postupem v korytě. Povodňová vlna je charakterizovaná tvarem, kulminačním průtokem a objemem. Část povodňové vlny, kdy dochází k narůstání se nazývá vzestupnou částí (koncentrací), následuje vrcholná část povodně (kulminace), kdy průtok dosahuje maximální hodnoty, a od kulminace do konce povodňové vlny následuje poklesová část.

Průtok je množství vody, které proteče za jednotku času. Povodňový průtok se v profilu skládá z průtoku vlastním korytem a z průtoku přilehlými inundačními prostorami (inundační území – plochy potenciálně zaplavené).

Vylití vody z koryta je stav, kdy se hladina natolik zvýší, že voda vyteče s koryta a zaplaví část přilehlého území.

Jedním z nejvýznamnějších povodňových jevů je zaplavení území, které je v běžných podmínkách suché, je hospodářsky využíváno a je na něm obytná zástavba. Dočasným zaplavením můžou vzniknout škody jak materiální, tak ztráty na životech lidí a zvířat. Mohou nastat i výpadky v zásobování elektřinou, plynem a pitnou vodou. Může dojít i k rozsáhlým ekologickým škodám v krajině. Přírodní podmínky průběhu povodně se liší podle morfologie terénu a toku, dominantní roli hraje zejména umístění ohrožené lokality. [13]

Vznik a průběh povodně je ovlivňován především meteorologickými faktory. Ty jsou předběžné a příčinné.

Předběžné faktory působí několik dnů, někdy až měsíců, před vznikem povodně. Patří mezi ně nasycenost povodí, promrznutí půdy nebo výška sněhové pokrývky a její vodní hodnota.

Z hydrologických předběžných faktorů hraje důležitou roli míra naplnění koryt vodních toků před začátkem povodně.

Příčinné meteorologické faktory působí několik hodin až dnů před začátkem povodně. Patří mezi ně trvalé či přívalové dešťové srážky, kladné teploty vzduchu, rychlost větru ovlivňující rychlost tání sněhové pokrývky. [9]

4.5 Synoptické příčiny povodní

V profilech velkých toků na území České republiky nejsou pozorovány čistě sněhové povodně. Tento druh povodní se vyskytuje pouze na menších tocích. Hodnota kulminačního průtoku zpravidla nepřesahuje hodnotu pětiletého průtoku. Proto povodně ze zimního a jarního období jsou tedy vesměs smíšenými povodněmi. Téměř současně se smíšenými povodněmi se mohou vyskytnout i ledové povodně, které je spíše předbíhají. Jen výjimečně dochází k ledovým povodním bez smíšené povodně.

Protože naprostá většina smíšených povodní v České republice se vyskytuje od prosince do března, jsou tyto povodně většinou nazývány povodněmi zimního typu. Naopak většina dešťových povodní se objevuje od dubna do října, proto jsou označovány jako povodně letního typu.

4.5.1 Povodně zimního typu

Pro vznik smíšených povodní jsou kromě dostatečné zásoby vody ve sněhu nutné pro jeho tání i vysoké kladné teploty vzduchu, trvající při této oblevě alespoň 2-3 dny za sebou. S rostoucí rychlostí větru při kladných teplotách se urychluje přenos tepla do vrstvy sněhu, a tím i její tání. Tání je velmi závislé na dešťových srážkách, které jsou zesilovány v oblasti hor, kde jsou největší zásoby vody ve sněhové pokrývce. Tyto zásoby vody akumulované ve sněhové pokrývce jsou závislé na jejím fyzikálním stavu.

Vzhledem k tomu, že v zimních měsících na převážné části naší republiky se průměrné teploty vzduchu pohybují kolem 0 °C nebo slabě pod touto hranicí, je základním předpokladem pro vznik povodní zimního typu výskyt výrazně nadnormálních teplot.

4.5.2 Povodně letního typu

Pro vznik dešťových povodní jsou nutné vydatné dešťové srážky. Příčinné srážky pro vznik povodní se klasifikují podle měřítka odpovídajících atmosférických procesů. Makroprostorové procesy a procesy synoptického měřítka přispívají k vydatným srážkám na relativně velkém území, takže povodně s nimi spojené se vyvíjejí v rozmezí několika hodin až několik desítek dnů a ovlivňují poměrně velké oblasti. Na druhé straně procesy mezoměřítka a měřítka bouří mají krátké trvání a způsobují lokálně omezené extrémní srážky, při nichž dochází k rychlému odtoku velkého množství vody. [9]

Rešeršní analýza předmětné problematiky v teoretické části práce prokázala, že systém ochrany obyvatelstva a majetku – především ve vztahu k přírodním hrozbám a rizikům je vhodně legislativně nastaven. Organizačně propracován a materiálně zabezpečen.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

5 POŽÁRNÍ STANICE OLOMOUC

Hasičský záchranný sbor Olomouckého kraje
Územní odbor Olomouc
P.O.Box 128

Schweitzerova 91
772 11 Olomouc

5.1 HISTORIE STANICE

Profesionální hasičský sbor v Olomouci funguje už od 1945. V letech 1974 až 1994 vznikl nový areál – hlavní provozní blok na sídlišti Povel. V letech 1996 až 1998 byl postaven dílenský blok, sportovní hřiště a víceúčelová cvičná věž. V letech 2001 až 2004 byla provedena nástavba pro operační a informační středisko a nástavba nad garážemi pro jídelnu a pro zázemí směny. Součást areálu stanice je krajské ředitelství. Dále pak i výjezdové stanoviště, prostory pro údržbu požární techniky a prostory pro směnu.
Na požární stanici v Olomouci je v jednotce zařazeno 69 příslušníků. Na stanici slouží směna v počtu 16-ti hasičů. V dnešní době hasební obvod této stanice pokrývá většinu území obcí spadajících do působnosti výkonu státní správy pověřené obce Olomouc. V hasebním obvodu je přibližně 158 500 obyvatel. [15]

5.2 ORGANIZAČNÍ STRUKTURA

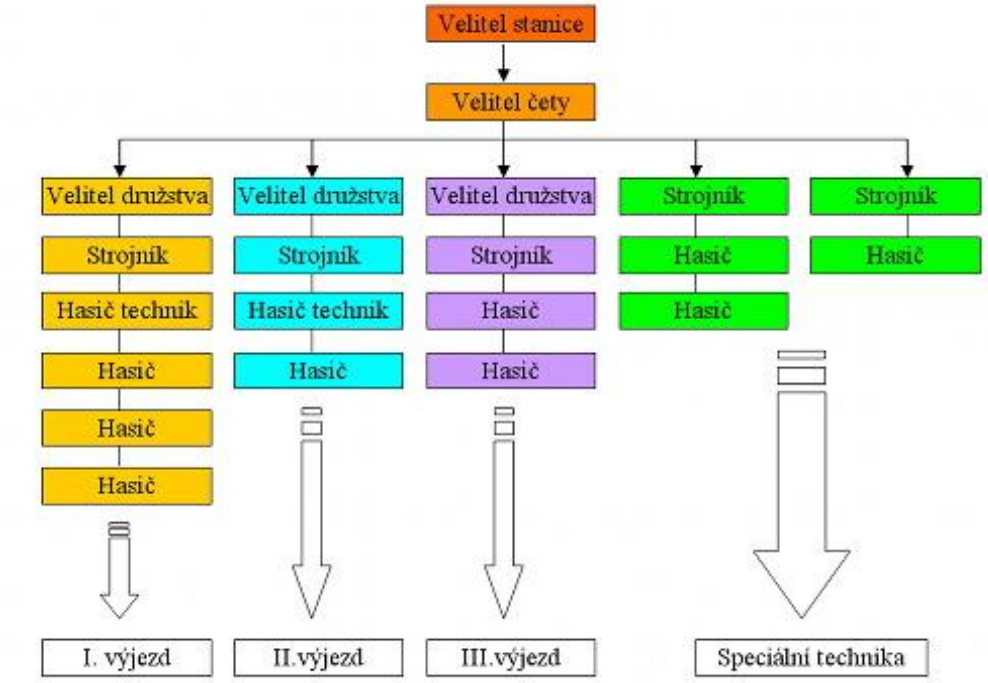

Obrázek – schema č.1

5.3 MOBILNÍ A POŽÁRNÍ TECHNIKA NA POŽÁRNÍ STANICI

- Cisternová automobilová stříkačka CAS 20/3200/400-S/1/T SCANIA
- Cisternová automobilová stříkačka CAS 20/3200/400-S/1/T SCANIA
- Technický automobil TA – S/3 T-815
- Cisternová automobilová stříkačka CAS 20/3200/400-S/2/R T-815
- Cisternová automobilová stříkačka CAS 30/9000/540-S/3/R T-815-7
- Automobilová plošina AP 42 - S/1/Z VOLVO
- Automobilový žebřík AZ 39 - M/1/Z Mercedes – Benz
- Automobilový jeřáb AJ 28 - S/2 T-815
- Autobus
- Dopravní automobil DA - L/1/R AVIA 21.1 F
- Užitkový automobil UA - L/1 VW Transporter
- Vyšetřovací automobil VA - UL/3 Mitsubishi Outlander

- Velitelský automobil VEA - L/2 Mitsubishi L200
- Kontejnerový automobil KA - S/2 SCANIA
- Kontejnerový automobil KA - S/2 SCANIA
- Kontejnerový automobil KA - L/1 AVIA 31.1
- Kontejner chemický KCH
- Kontejner nouzového přežití KNP
- Kontejner plynový hasící/CO 2 KPLH/CO2
- Kontejner ropný KRO
- Kontejner čerpací KCE
- Kontejner plachtový
- Kontejner tankovací KTA
- Kontejner týlový KTY
- Záchranné čluny [15]

Výše uvedená technika a další prostředky, jakož i jejich komplexní využití, v podstatě plně garantují logistické zabezpečení stanice a jednotky.

5.4 OPATŘENÍ PRO NOUZOVÉ PŘEŽITÍ

Zabezpečení opatření nouzového přežití představuje souhrn činností a postupů věcně příslušných orgánů, dalších zainteresovaných subjektů a samotných občanů prováděných s cílem minimalizovat negativní dopady mimořádných událostí a krizových situací na zdraví a životy postiženého obyvatelstva. Opatření nouzového přežití dále navazují na evakuaci obyvatelstva z postižených oblastí nebo mohou být prováděna přímo v prostoru mimořádné události. Tato opatření jsou realizována v plánu nouzového přežití, který je součástí havarijního plánu kraje. [21]

Plán nouzového přežití obyvatelstva zahrnuje problémy:

- nouzového ubytování,
- nouzového zásobování potravinami,
- nouzového zásobování pitnou vodou,
- nouzové základní služby obyvatelstvu,

- nouzové dodávky energií,
- organizování humanitární pomoci,
- rozdělení odpovědnosti za provedení opatření pro nouzové přežití obyvatelstva. [16]

Opatření nouzového přežití jsou připravována v souladu s koncepcí ochrany obyvatelstva do roku 2013 s výhledem do roku 2020. V této koncepci je uvedeno, že k zabezpečení nouzového přežití obyvatelstva při mimořádných událostech budou:

1. na centrální úrovni k dispozici pohotovostní kapacity pro 3 000 postižených osob; pro uvedené počty osob bude stát garantovat další nezbytná opatření pro jejich nouzové přežití,
2. na úrovni krajů bude zabezpečeno 15 kontejnerů nouzového přežití, každý pro 25-50 osob, tj. celkem pro 375-750 osob a soupravy nouzového přežití k okamžitému a následnému použití. [21]

5.4.1 Nouzové ubytování a stravování

Je velmi významným opatřením při plánování nouzového přežití obyvatelstva.

Tab.1: Ubytování v nouzové situaci [16]

Prostor pro ubytování	3,5 – 4m^2 na osobu
Prostor v táboře	30m^2 na osobu
Nemocniční lůžka	Pro 25 osob jedno
Pro nemocného	7,5m^2
Izolační místnost	Jedna pro 200 osob
Stůl (2,2m x 0,5m) a dvě lavice (2,2m x 0,5m)	Pro 10 osob

Tab. 2: Norma stanové plochy [16]

25m^2	8 osob v běžném provozu	10 osob maximálně
35m^2	10 osob v běžném provozu	12 osob maximálně
45m^2	14 osob v běžném provozu	18 osob maximálně

Při nouzovém ubytování postižených osob ve stanových táborech je možné využít Samostatnou záchrannou rotu Olomouc. Místo na kterém bude tábor realizován musí určit starosta obce a nebo krizový štáb kraje. Přitom musí splňovat tyto podmínky:

- vyhnout se místům s vysokou podmáčivostí a terén musí být v mírném sklonu,
- terén by měl být v blízkosti silnic a zdrojů pitné vody,
- dané vyhrazené místo pro hygienické zařízení, skládku odpadů, stravování a zásobu potravin,
- vést evidenci stanů a osob. [16]

Stanový tábor se 30 ks stanů 6x6 m nebo 6x9 m je členěn do těchto částí:

- přijímací středisko osob – zabezpečuje příjem, hygienu a lékařské vyšetření,
- zdravotní středisko – zabezpečuje vyšetření nemocných osob, izolaci osob a léčení nemocných na lůžkové části,
- prostor pro ubytované osoby – zabezpečuje se ubytování osob ve stanech na polních lůžkách. Ubytování je rozdělené a ženy s dětmi a muže,
- prostor pro provádění hygieny – je částečně umístěn ve stanech. WC zabezpečuje kraj nebo obec,
- stravovací středisko – umožňuje konzumaci stravy ve stanech a polních jídelnách,
- prostor pro zabezpečovací personál – zahrnuje i skladovací prostory. [24]

5.4.2 Nouzové zásobování pitnou vodou

Je jedním z rozhodujících úkolů a opatření pro nouzové přežití obyvatelstva.

Tab.3: Norma spotřeby vody [16]

Norma	Situace	Povolená doba
5 litrů na osobu a den	Nouzové zásobování vodou	Pro první dva dny
10 – 15 litrů na osobu a den	Nouzové zásobování vodou	Třetí a další dny

Nouzové zásobování pitnou vodou se zahajuje do 5-ti hodin po vyhlášení krizového stavu. Největší nedostatek při zabezpečení pitnou vodou při krizové situaci je nedostatek přepravních prostředků pro pitnou vodu. [16]

Věcné prostředky subjektů Služby nouzového zásobování vodou:

- Moravská vodárenská a.s., Tovární 41 Olomouc
- Automobilová cisterna 8m^3 – výjezd do 2 hodin po výzvě
- Automobilová cisterna 3m^3 – výjezd nejpozději 12 hodin po výzvě
- 8 ks naplněných závěsných cisteren – výjezd nejpozději 12 hodin po výzvě
- Vodohospodářská společnost SITKA, vinohradská 2288/7, Šternberk
- cisterna LIAZ 7m^3 – 1ks – nejpozději do 2 hodin
- přívěs 3m^3 – 2ks – nejpozději do 2 hodin
- Vodohospodářská společnost Čerlinka, Cholinská 1120, Litovel
- cisterna s traktorem – objem 2,5m^3 – nejpozději do 3 hodin [22]

Z výše uvedeného lze důvodně odvozovat, že problematika materiálního a dalšího zabezpečení požární stanice Olomouc ve prospěch činností směřujících k ochraně obyvatelstva za mimořádných událostí, je garantována na dostatečné úrovni.

6 ZÁKLADNA LOGISTIKY OLOMOUC

Základna logistiky je účelovým zařízením Ministerstva vnitra – Generálního ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky pro zabezpečení potřeb hasičských záchranných sborů v oblasti skladování věcných prostředků a materiálu. Řídí také sklady materiálů, které zabezpečují skladování, ošetřování a obměnu materiálu pro potřeby HZS ČR ale k tomu i celého IZS. Toto zařízení se stalo součástí HZS ČR v roce 2001. Kdy byla převedena oblast civilní ochrany z působnosti Ministerstva obrany do působnosti Ministerstva vnitra. [23]

Ve skladech Základny logistiky jsou uloženy věcné prostředky a materiál, který je potřebný pro zabezpečení nouzového přežití obyvatelstva, které ze dne na den přišlo o základní životní potřeby.

Základna logistiky je hlavně materiálová základna. Je složena s ředitelství v Olomouci a dál má 12 skladových objektů a to na celém území ČR. Nejdůležitějšími skladovými objekty jsou Drahanovice, Skuteč, Hluboká nad Vltavou, Kamenice u Prahy, Vlastislav. Mezi další objekty patří Vizovice, Tišnov, Kamenice nad Lipou, Velvary, Kroučová, Zbiroh a Nový Bor. [23]

Hlavní normativy jsou uloženy ve skladech Drahanovice, Skuteč, Vlastislav, Hluboká nad Vltavou, Kamenice u Prahy a Zbiroh. Materiál uložený v těchto skladech:

- prostředky pro ubytování – stany, lehátka, polní nábytek, spací pytle a přikrývky,
- prostředky pro stravování – kuchyně, nádobí, várnice, příbory,
- prostředky pro základní hygienu – polní WC, umývárny,
- prostředky pro poskytnutí základní výstroje – boty, oděv, doplňky,
- všeobecné prostředky a nářadí pro zřízení a obsluhu Základny humanitární pomoci
- stanové nafukovací prostředky pro řízení a velení. [16]

Komplexní soubor materiálu pro nouzové přežití je uveden v následující tabulce.

Tab.4: Soubor materiálu pro nouzové přežití [24]

NÁZEV	KAMENICE	HLUBOKÁ	VLASTISLAV	SKUTEČ	DRAHANOVICE	CELKEM
Spací pytel vz.67	600	300	300	400	300	1900
Přikrývka vlněná	3176	300	300	500	680	4956
Karimatka	30	10	10	20	10	80
Lehátko nafukovací na spaní	333	410	474	316	253	1786
Komplet teplákový	430	430	430	430	430	2150
Mýdlo hotelové	200	200	200		200	800
Papír toaletní role	1200	1100	1500	200	600	4600
Polní kuchyň PK-26H	1	1	1	1	1	5
Polní kuchyňka PK-12	2	2	2	2	2	10
Zásobník na vodu 800 L	4	3	8	8	4	27
Lehátko skládací (polní lůžko)	115	170	175	112	510	1082
Kamínka polní	41	17	17	108	17	200
Přímotop mobilní	1	1	1	1	1	5
Svítidlo	55	54	55	55	88	307
Balón osvětlovací	2		1	2		5
Zařízení WC	3	2	3	2	2	12
Stůl záhradní plastový	48	10	20	28	31	137
Šňůra prodlužovací	54	52	60	52	54	272
Kabel prodlužovací	9	6	9	6	18	48

Zásuvka rozbočovací	27	27	27	26	27	134
Rozvojka na 220 V	20	20	20	18	20	98
Stan turistický	1	1	1	1	1	5
Stan záhradní 5x10 m	2		1			3
Stan S-65 6x9	23	13	13	13	13	75
Stan S-65 6x6	5	7	7	20	7	46
Umývárna polní (Šelepa) - spr.		2	2	2	2	8
Nafukovací komplet s příslušenstvím	1		1	1	1	4
Souprava výstroje pro jednotlivce	150	150	150	150	150	750

Základna logistiky Olomouc se neustále rozvíjí a je dále budována.

7 MATERIÁLNÍ ZÁKLADNA HUMANITÁRNÍ POMOCI

Materiální základna humanitární pomoci (MZHP) je jedním z doplňujících prvků IZS při poskytování pomoci za mimořádných událostí. Zabezpečuje základní životní potřeby postiženému obyvatelstvu. Jako například ubytování, stravování nebo ošacení. A to na nezbytně nutnou dobu. Osoby jsou z tohoto zařízení postupně odesílány, jakmile je to možné, do dalších stacionárních humanitních zařízení. Materiální základna humanitární pomoci je vytvářena silami a prostředky samostatné záchranné roty Olomouc. Její kapacita je až 450 osob. [24]

Materiální základna humanitární pomoci je využívána při:

- živelních pohromách a přírodních katastrofách,
- velkých ekologických a průmyslových haváriích,
- realizaci částečné nebo úplné evakuace z ohrožených prostor, kdy se využívá jako etapní stanice(dočasné nouzové ubytování),
- dobrovolné nebo nucené migrace osob z ohrožených oblastí.

Po přesunu na místo se plánuje doba 24 hodin na výstavbu a zabezpečení provozu MZHP. Veškerý materiál potřebný k rozvinutí a vybavení MZHP je zabezpečován silami a prostředky SZR, kde je 30 osob, šest nákladních automobilů a tři přívěsy, vysokozdvižný vozík a další materiál. Potraviny k přípravě stravy pro postižené obyvatelstvo zabezpečují orgány, které si výpomoc vyžádaly. [24]

Místo a doba činnosti MZHP není předem stanovena. Předpokládá se, že bude sloužit na místě mimořádné události a to po dobu nezbytně nutnou.

Varianty výstavby

Dle zvolené varianty je třeba k zabezpečení 14 až 30osob.

- základní verze – postiženému obyvatelstvu je poskytnuta základní zdravotní péče, ubytování na polních lůžkách ve stanech, nezbytné hygienické a sociální vybavení (WC, sprchy, umývadla) příprava a výdej celodenní stravy. Útvar disponuje potřebnou technikou, vybavením k přípravě a výdeji stravy, potraviny k její přípravě zabezpečuje krajský či obecní úřad, případně jiná složka IZS.

- základní verze + vystrojovací středisko- v případě nutnosti se podle povětrnostních podmínek vydává postiženým osobám výstroj. Výstroj zabezpečuje kraj,obec nebo základní složky IZS.

- základní verze + místo speciální očisty – při zamoření se provádí dozimetrická kontrola, dezaktivace a dezinfekce zasažených osob. [24]

V případě potřeby představuje MZHP jeden z nejvýznamnějších prostředků humanitární pomoci.

7.1 ZÁSADY POŽITÍ ZÁSOB

Použití zásob ve skladech základny logistiky Olomouc (ZLO) v případě vzniku mimořádné události nebo vzniku krizové situace, se realizuje podle:

1. Pokynu GŘ HZS ČR č. 18 / 2004 ze dne 13.4.2004, kterým se stanoví zásady použití pohotovostních zásob Správy státních hmotných rezerv hasičským záchranným sborem ČR při mimořádných událostech a při krizových situacích.

2. č.j PO-5-2/PSM-2006 ze dne 15 září 2006, MV GŘ HZS ČR - Zásady ukládání, vyžadování a výdeje zásob pro mimořádné události a krizové stavy ve skladech Základny logistiky Olomouc. [25]

7.2 DRUHY ZÁSOB

Druhy zásob ukládaných ve skladech ZLO se člení na:

- pohotovostní zásoby Správy (zásoby P-222),
- zásoby pro záchranné, likvidační a obnovovací práce (zásoby ZLIP),
- zásoby pro nouzové přežití (zásoby NPO),
- zásoby (zásoby ZÁLOHA). [25]

Základna logistiky Olomouc (ZLO) k zabezpečení stálé připravenosti zásob GŘ ve skladech:

- ukládá, doplňuje a vydává,
- účtuje o nich,
- zajišťuje obměny zásob P-222, jejichž ochraňovatelem je MV-GŘ HZS ČR,
- obměny zásob ZLIP, NPO ke kterým přísluší hospodařit MV-GŘ HZS ČR,
- doplňování zásob ZÁLOHA, ke kterým přísluší hospodařit MV-GŘ HZS ČR,
- přejímá je zpět do skladů ZLO po uvedení do původního stavu od HZS krajů.

Výdej zásob GŘ je prováděn v místech jejich uložení. Ve skladech ZLO se ukládají i zásoby HZS krajů. Stálá připravenost k výdeji zásob GŘ pro mimořádné události ze skladů ZLO v pracovní době je zajištěna pracovníky ZLO:

- pracovníkem ZLO se služebním mobilním telefonem,
- pracovníkem stálé služby ZLO a Opravárenského závodu Olomouc,
- pracovníky ochrany majetku a osob v jednotlivých skladech ZLO.

Pokynu k výdeji zásob GŘ pro mimořádné události a krizové stavy ze skladů ZLO v mimopracovní době výše uvedeným pracovníkům, se provádí takto:

- žadatel o použití zásob GŘ telefonicky kontaktuje službu ZLO, kterému stručně sdělí účel volání a vyžádá si od něho spojení na řídícího pracovníka,
- služba ZLO si poznamená do služební dokumentace jméno a příjmení žadatele, číslo jeho telefonu a sdělí žadateli jméno, příjmení a číslo mobilního telefonu,
- žadatel, po navázání spojení s řídícím pracovníkem ZLO sdělí, že na základě povolení provede odběr některého z druhů zásob, z určitého skladu včetně údajů potřebných k zajištění odběru v určitém rozsahu. Musí se zvolit určitý druh a množství. [25]

V případě ústřední koordinace záchranných a likvidačních prací může řídící důstojník GŘ HZS ČR (náčelník štábu MV-GŘ HZS ČR) stanovit HZS krajů jiný postup předkládání požadavku na výdej zásob GŘ.

7.3 POUŽITÍ ZÁSOB

7.3.1 Zásoby pro nouzové přežití

Zásoby NPO lze použít při mimořádné události tehdy, když k jejímu řešení nepostačují nebo není možné použít zásoby NPO na krajské a územní úrovni požadujícího HZS kraje nebo jiných HZS krajů.

7.3.2 Zásoby pro záchranné, likvidační a obnovovací práce

Zásoby ZLIP lze použít k záchranným nebo likvidačním pracím jednotek HZS kraje a složek IZS. Tam se řadí například jednotky sborů dobrovolných hasičů obcí, zařízení civilní ochrany, občanská sdružení a humanitární organizace. A to pokud je to výhodné z časového hlediska a nelze potřebu požadovaných věcných prostředků zajistit z místních zdrojů.

Základna logistiky skladuje základní sortiment materiálu a věcných prostředků pro jednotlivé druhy živelných katastrof. Tam patří:

- Povodně,
- oheň
- chřipka ptáků,
- dekontaminace,
- dálnice.

HZS projedná se složkou IZS výdej, požití, vrácení a uvedení těchto zásob do původního stavu do skladů ZLO.

Souhlas k odběru zásob NPO a zásob ZLIP ze skladů ZLO vydává:

- generální ředitel HZS ČR,

- v případě nebezpečí z prodlení může souhlas vydat řídící důstojník MV-GŘ HZS ČR ve službě, který neprodleně informuje o svém rozhodnutí generálního ředitele HZS ČR.

U požadavku k použití zásob NPO a zásob ZLIP musí ředitel HZS kraje, v jehož působnosti je řešení mimořádné události, uvést:

- druh a množství požadovaných zásob,
- místo odběru (sklad ZLO),
- předpokládanou dobu a místo jejich použití,
- termín uvedení do původního stavu a vrácení do skladu ZLO.

Zásoby NPO a zásoby ZLIP může ze skladů ZLO převzít vždy jen příslušník HZS kraje na základě písemného pověření ředitele HZS kraje nebo řídícího důstojníka HZS kraje ve službě.

7.3.3 Pohotovostní zásoby P-222

Lze je použít při řešení mimořádné události, v době kdy není vyhlášen krizový stav v případě kdy není možné mimořádnou událost nebo ochranu obyvatelstva řešit v rámci HZS kraje ani prostředky poskytnutými HZS ČR v rámci mezikrajské pomoci.

Souhlas k použití zásob P-222 vydává GŘ HZS ČR. Požádat o souhlas k použití těchto zásob je oprávněn ředitel HZS kraje, v jehož působnosti je řešení mimořádné události.

V žádosti o souhlas k použití zásob ředitel HZS kraje, v jehož působnosti je řešení mimořádné události musí uvést druh a množství požadovaných zásob, dobu jejich použití a místo jejich uložení.

Pohotovostní zásoby lze použít i při výcviku a přípravě personálu na řešení mimořádných událostí. Při těchto akcích jsou zásoby dočasně vyjmuty ze stavu okamžité použitelnosti. Souhlas k tomuto vyjmutí vydává Správa na základě žádosti ředitele HZS kraje odpovědného za ochraňování zásob. Pokud však výcvik nebo přípravu personálu HZS ČR provádí

HZS kraje nebo jiné složky IZS, které nejsou ochraniteli zásob P-222, zajišťuje souhlas MV-GŘ HZS ČR.

Použití zásob P-222

Při použití těchto zásob je důležité předání informací o jejich použití. Tam patří:

- Kdo se rozhodl o použití zásoby,
- za jakým účelem,
- v jakém druhu a množství jsou zásoby použity,
- na jakou předpokládanou dobu,
- a současně navrhne způsob uvedení zásob do původního stavu před vrácením do místa uložení nebo způsob náhrady spotřebovaných zásob.

Nakládání se zásobami P-222

Se zásobami P-222, nakládá ředitel HZS kraje. Při požití zásob P-222 pro řešení mimořádné události je s těmito zásobami nakládáno na základě zápisu o půjčce nebo výpůjčce zásob P-222, uzavřených urychleným způsobem. Zápis o půjčce a výpůjčce uzavírá ředitel HZS kraje se správou, a to i v případě ústřední koordinace z úrovně MV-GŘ HZS ČR.

7.3.4 Použití zásob ZÁLOHA

Tyto zásoby ze skladů ZLO lze použít tehdy, když při řešení mimořádné událostí nebo krizového stavu byly spotřebovány zásoby HZS kraje a doplnění nákupem v obchodní síti není možné. Tyto zásoby se nevztahují na zásoby P-222 a nepředpokládá se u nich úhrada všech druhů materiálu udržovaných a používaných u HZS krajů. O předání těchto zásob rozhoduje náměstek generálního ředitele HZS ČR pro ekonomiku nebo řídící důstojník MV-GŘ HZS ČR ve službě. Písemný požadavek k použití zásob záloha musí obsahovat:

- druh a množství požadovaného materiálu,
- důvod, pro který si pořízení tohoto majetku nemůže zajistit HZS kraje vlastními silami a prostředky.

A požadavek na výdej zásob musí obsahovat:

- rozsah výdeje požadovaných zásob,
- kdo vydal souhlas k použití zásob,
- osobu zmocněnou k odběru požadovaných zásob,
- navrhovaný sklad ZLO a čas odběru požadovaných zásob,
- typ a registrační značka dopravního prostředku vyslaného k odběru,
- termín uvedení zásob do původního stavu a jejich vrácení do skladu ZLO.

Zásoby záloha může ze skladů ZLO převzít vždy jen příslušník nebo zaměstnanec HZS kraje na základě písemného pověření ředitele HZS kraje nebo řídícího důstojníka HZS kraje ve službě. [25]

Materiální základna humanitární pomoci je dostatečně využívána při mimořádných událostech, při výcviku a přípravě personálu.

8 POVODŇOVÁ SITUACE V ROCE 1997

V červenci roku 1997 postihla povodeň mnoho území. Mezi ně patřilo Rakousko, Polsko, Německo, Slovensko a Česká republika. Byla to pohroma obrovských rozsahů a následku.

V prostoru střední Evropy se v roce 1997 vyskytly dvě srážkové situace. Ty způsobily mimořádnou povodňovou situaci.

První situaci v noci na 4. Července způsobila studená fronta, která se vytvořila nad Německem a Francií. Její postup byl v alpském prostoru zpomalen a studený vzduch pronikl údolím řeky Rhony do oblasti Janovského zálivu ve Středomoří. Tyto pohyby vyvolaly výskyt trvalých dešťů na území České republiky. Hlavní příčinou enormního objemu spadlých srážek v dalších dnech 4. až 8. července byl postup prohlubující se tlakové níže severovýchodním směrem a její historicky výjimečně dlouhé trvání ve stacionární poloze v jihovýchodní oblasti Polska. Podstatný podíl na tomto dočasném zablokování jejího postupu měla tlaková výše, která se přesouvala z Azorských ostrovů k jižní Skandinávii.

Druhý povodňový případ nastal krátce po 13 dnech od začátku první srážkové vlny. To bylo 17. července. Došlo ke splynutí dvou frontálních systémů. První z nich postupoval předtím v severní frontální zóně přes Německo zvolna k východu, druhý jižní frontální zónou severně od Baleár k severovýchodu. S tím spojená tlaková níže nad Středomořím se začala prohlubovat a do 19. července postupovala k severovýchodu nad Slezsko. Pak byl až do

21. července synoptický vývoj meteorologické situace již velmi podobný prvnímu případu. [9]

8.1 SITUACE V POVODÍ MORAVY

Během 6. července stouply hladiny v povodí Moravy až o 2m. Nejprudší vzestupy nastaly 7. července v ranních hodinách, kdy na Moravě stouply o 2 až 6m. Na přítocích potom o 1 až 4m. Vlna na Desné v Šumperku s maximem 191 $m^3.s^{-1}$ reagovala bezprostředně na průběh srážek měřených stanicí na Pradědu. V Moravičanech kulminovala Morava 8. července po poledni při průtoku 625 $m^3.s^{-1}$ a Olomoucí procházel vrchol povodňové vlny při průtoku 760 $m^3.s^{-1}$ 9. července odpoledne. Objem rozlivů nad Olomoucí se odhadoval na 70 $mil.m^3$.

V noci ze 6. na 7. července byly překročeny stavy směrodatné pro vyhlášení 3. stupně povodňové aktivity ve všech profilech střední a dolní Moravy. Extrémní povodňová vlna v červenci 1997 vytvořila souvislý rozliv mimo koryto řeky Moravy a její ochranné hráze již v trati nad Olomoucí. Soustředěný průtok byl jen pod Kroměříží v místě železničního a dvou silničních mostů v Napajedlech. V důsledku rozsáhlých rozlivů byl postup vlny zcela nečekaný a prakticky nepředvídatelný. Ve Strážnici se průtok ustálil od 9. Července přibližně na 600$m^3.s^{-1}$ až do protržení náspu železniční tratě Bzenec – Veselí, který zadržoval velké jezero vody. Po protržení vznikla vlna s kulminací 900$m^3.s^{-1}$ 14. Července ráno. Ke kulminaci ve Strážnici došlo až 69 hodin po maximu ve Spytihněvi. I když srážky 17. až 21.července byly celkově menší, na dolním toku Moravy se následkem těchto srážek prodloužilo podstatně i trvání záplav a obě vlny zdánlivě splynuly. Rozlivy mezi Kroměříží a Strážnicí dosáhly asi 170 mil.m^3.

Hodnoty 100letých vod byly překročeny i na levostranných přítocích střední Moravy, na Moštěnce a Rusavě, kulminace Dřevnice se 100letému průtoku přiblížila.

Objem povodňové vlny se tak zcela vymykal všem dosavadním záznamů o historických povodních na Moravě. [9]

8.2 SROVNÁNÍ POVODNÍ V ROCE 2002 A 1997

Povodně v srpnu roku 2002 zasáhly 10 krajů z toho 43 okresů a to v různém rozsahu. Zatopeno bylo celkem 99 měst, městských částí a obcí. Povodně se dotkly celkem 15,5 % obyvatel celé České republiky. Zaplavení zpusobilo rozsáhlé škody na majetku, infrastruktuře území a na životním prostředí. Zásahů při povodních se zůčastnily veškeré složky IZS. A to jednotky požární ochrany, Policie ČR a zdravotnická záchranná služba. Dále i většina složek ostatních složek IZS. Nasazeny byly složky nejen z postižených oblastí, ale z celé ČR. V rámci zahraniční pomoci působilo na území ČR 214 záchranářů z 8 států. Z 32 států byla přijata humanitární pomoc a to většinou v podobě vysoušečů, čerpadel, hygienických, čistících, dezinfekčních prostředků a očkovacích látek proti žloutence typu A.

Složkami IZS bylo celkem evakuováno 123 200 osob. Bezprostředně bylo zachráněno 3 374 osob. Často tyto záchranné akce probíhaly za pomocí člunů a vrtulníků.

MV- Generální ředitelství HZS ČR plnilo zejména úkoly ústřední komunikace záchranných a likvidačních prací. To zahrnuje povolání nasazení sil a prostředků a koordinaci po-

moci, poskytované veškerým postiženým oblastem. Činnost HZS byla zaměřena především na:

- vyhodnocení požadavků HZS krajů, krajských úřadů, okresních úřadů a obcí,
- analýzu situace v postiženém území,
- sledování nasazení sil a prostředků,
- organizování mezi krajské pomoci jednotek požární ochrany,
- vyžadování součinnosti od složek IZS, zejména koordinaci nasazování vojenských sil a prostředků,
- koordinaci nasazování vrtulníkové techniky Armády ČR a Policie ČR,
- organizování a koordinaci ve prospěch ochrany obyvatelstva,
- přijímání a distribuci zahraniční pomoci,
- získávání potřebných informací a jejich distribuci do území.

Při povodních v srpnu roku 2002 bylo nasazeno celkem 24 200 hasičů, z toho 5 100 příslušníků HZS ČR ze všech krajů a 19 100 dobrovolných hasičů a hasičů z HZS podniků. Řešení povodní probíhalo ve spolupráci ústředních orgánů státní správy s orgány měst a obcí. Byl dokonce i aktivován systém krizových štábů, zde byli zastoupeni i příslušníci HZS ČR. Při kulminaci povodňové vlny byli příslušníci HZS ČR využívání především ve skupině nasazení sil a prostředků, humanitární pomoci a ochrany obyvatelstva. [26]

Následující záchranné a likvidační práce byly zvládnuty díky zkušenostem z povodňové situace v roce 1997. Existovala zcela nová legislativa a v oblasti IZS a krizového řízení. Byla mnohem lepší havarijní připravenost. Zlepšením havarijních a povodňových plánů a v neposlední řadě sloučením civilní a požární ochrany.

Nové podmínky umožňovaly včasné informování obyvatelstva prostřednictvím varovného systému, mediálních prostředků, doplňkových prostředků policie ČR a včasnou evakuaci. Tuto evakuaci prováděly jednotky PO, Policie ČR, obecní policie a orgány měst a obcí. [26]

Graf č.1 počet evakuovaných osob

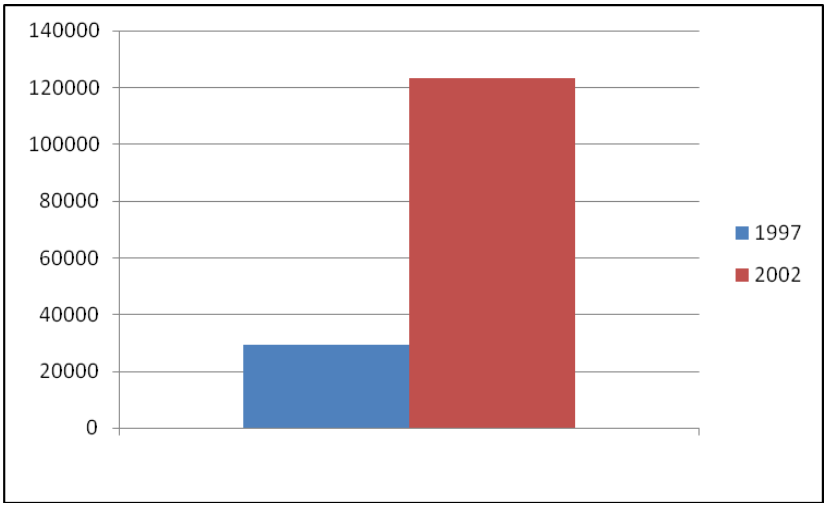

V roce 2002 počet evakuovaných osob vzrostl, protože oproti roku 1997 byla lepší informovanost jak osob z postižených oblastí tak veškerých složek IZS. V roce 2002 už byla zavedená zcela nová legislativa v oblasti IZS. Byly lépe zpracované havarijní a povodňové plány, proto se zlepšila celková připravenost složek.

Graf č.2 počet nasazených hasičů

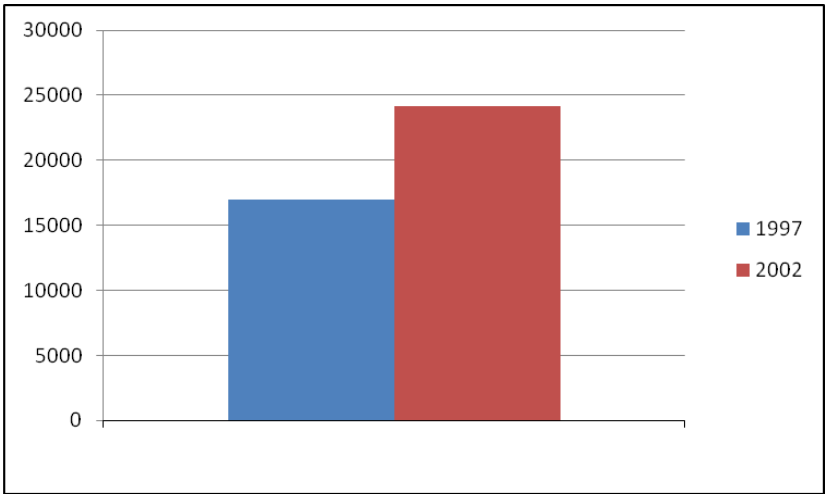

V roce 2002 bylo nasazeno celkem 24 200 hasičů naproti tomu v roce 1997 bylo nasazeno pouze 16 967 hasičů.

Graf č.3 počet zraněných hasičů

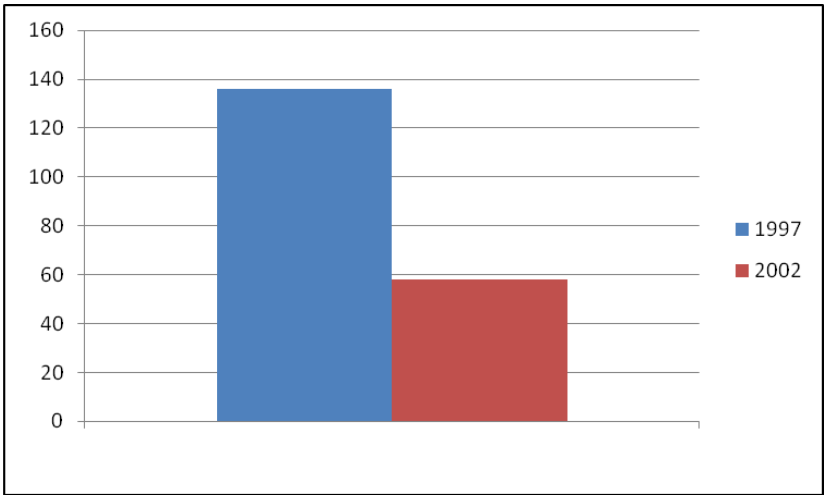

Počet zraněných v roce 1997 vzrostl až na 139 osob oproti roku 2002 kdy bylo zraněno pouze 58 hasičů.

Při záchraně a evakuaci hrají velkou roli odřady, které sestavuje MV-GŘ HZS ČR při zapojení do mezinárodních záchranných operací. Jsou předurčeny pro pomoc na území Evropy. Odřad se skládá nejméně ze dvou a více jednotek PO nebo z hasičů nejméně jedné jednotky PO a osob začleněných ve složce IZS.

Materiálně technické zabezpečení se vytváří u všech HZS krajů na 5 dní operační činnosti a to pro 25 osob. Vytváří se v místě zásahu a patří sem zásoba stanů, spacích pytlů, hygienických potřeb, jídelních souprav, potravin a dalších materiálně technických prostředků.

Základní struktura odřadu:

- redukované – do 18 osob,
- základní – 19 až 30 osob,
- rozšířené – 31 a více osob.

Tuto strukturu požadavků lze podle požadavků a potřeb rozšiřovat a kombinovat. HZS krajů zabezpečují vytvoření kteréhokoliv typu odřadu. V rámci HZS kraje pro odřady do personální základny, se do odřadu zařazuje 75 příslušníků – 25 příslušníků na jednu směnu. Osobám předurčeným pro odřad se doporučuje provést základní očkování. Tam patří očkování proti žloutence, klíšťové encefalitidě, tetanu a tyfusu. Další očkování jsou pak pouze na doporučení krajského hygienika.

Odřady se rozlišují podle typu mimořádné situace:

- vyhledávací a záchranné,
- požární,
- chemické a ekologické,
- speciální,
- povodňové.

Povodňové odřady se používají zejména pro záchranu a evakuaci osob z postižených oblastí a pro odstranění následků. [24]

Srovnání situace v roce 2002 a 1997 celkem transparentně dokazuje, k jak významnému posunu při řešení mimořádné události došlo. Osobně jsem přesvědčena, že rozhodující úlohu v tomto procesu sehrálo přijetí tzv. „balíčku krizových zákonů.“

9 ZÁVĚR

Tématem bakalářské práce bylo logistické zabezpečení HZS při povodních v Olomouckém kraji. Cílem této práce bylo shrnutí poznatků práce hasičů při mimořádných událostech s následnou analýzou funkcí a připravenosti logistické základny Olomouc.

Otázka povodní zůstává stále otevřená, protože člověk není schopen předvídat chování přírody. Může se však poučit z chyb předešlých a omezit napáchané škody.

V teoretické části jsem pomocí dostupné literatury vysvětlila několik vybraných pojmů z oblasti krizového řízení a ochrany obyvatelstva. Dále jsem věnovala pozornost základní složce IZS - HZS jeho místu a úloze při řešení mimořádných událostí, především však při povodních. Problematice povodní jsem věnovala následující pasáže práce.

V praktické části jsem věnovala pozornost především analýze funkcí a připravenosti logistické základny Olomouc. Na základě této analýzy jsem zjistila, že logistická základna je připravena na mimořádné události a že neustále posiluje jednotlivé aspekty své připravenosti. V případě potřeby může významně přispět k ochraně zdraví člověka, případně eliminovat škody na majetku. Tento závěr lze odvodit i z provedených analýz konkrétních povodní. Při srovnání povodní z roku 2002 a 1997 dojdeme k závěrům, že HZS včetně ostatních složek IZS využívají poznatků z let předešlých. K významnému kvalitativnímu posunu došlo v oblasti komunikace mezi jednotlivými složkami IZS a v informovanosti obyvatelstva. Významným opatřením bylo sloučení požární ochrany a civilní ochrany. Pokroky jsou znatelné, avšak s povodněmi a škodami způsobenými povodní budeme bojovat i nadále. To jak budou příslušné složky státní správy v předmětné oblasti úspěšné, závisí kromě jiného na finančních prostředcích, které je možno uvolnit a investovat do jejich dalšího materiálního i personálního zabezpečení.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

[1] Sixta, J., Mačát. V.: Logistika – teorie a praxe. CP Books, a.s., Brno, 2005, ISBN 80-751-0573-3

[2] Furch, J. a kol.: Opravy bojových a speciálních vozidel , část 1. UO Brno, 2009,

ISBN 978-80-72310685-4

[3] Rektořík, J., Šelešovský, J., Vilášek, J. a kol.: Krizové řízení ve veřejné správě. Ekopress, s.r.o.,

Brno, 2004, ISBN 80-86119-83-1

[4] Drahotský, J., Řezníček, B.: Logistika – procesy a jejich řízení. Computer press, Brno, 2003,

ISBN 80-7226-521-0

[5] Smetana, M., Kratochvílová, D.: Integrovaný záchranný systém a jeho složky. Press systém s.r.o.,2007

[6] *Hzscr.cz* [online], citováno 2011-14-3, dostupné z WWW: <http://www.hzscr.cz/clanek/integrovany-zachranny-system.aspx>

[7] Zákon č. 238/2000 Sb. o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů ze dne 28. června 2000

[8] Povodňový plán pro území správního obvodu olomouckého kraje z června roku 2010

[9] Brázdil,R. a kol.: Historické a současné povodně v České republice. Reprocentrum Blansko, Praha, 2005, ISBN 80-210-3864-0

[10] Výkladový slovník krizového řízení a obrany státu

[11] Česká katolická charita.:povodeň 1997 - zpráva o pomoci bližním rok po povodni. Červenec 1998

[12] Konvička,M. a kol.: Město a povodeň – strategie rozvoje pěst po povodních. ERA group spol. s.r.o.,Šlapanice, 2001, ISBN 80-86517-38-1

[13] Pernica,P.: Logistika. Radiks, Praha, 2005, ISBN 80-86-031-59-4

[15] *Hzsol.cz* [online], citováno 2011-21-4, dostupné z WWW: <http://www.hzsol.cz/pozarni-stanice/olomouc/>

[16] Havarijní plán olomouckého kraje – aktualizován 9.6.2010

[17] Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů

[18] Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů

[20] *Hzscr.cz* [online], citováno 2011-16-7, dostupné z WWW: <http://www.hzscr.cz/clanek/jednotky-po-961839.aspx>

[21] *Hzscr.cz* [online], citováno 2011-16-7, dostupné z WWW: <http://www.hzscr.cz/clanek/opatreni-pro-nouzove-preziti-558778.aspx>

[22] Interní materiály HZS olomouckého kraje

[23] *Mvcr.cz* [online], citováno 2011-23-4, dostupné z WWW: <http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/rs_atlantic/hasici/generalni/71452.html>

[24] Havarijní plán olomouckého kraje – část: Materiální základna humanitární pomoci SZR Olomouc

[25] Havarijní plán olomouckého kraje – část: Zásady použití zásob ZL Olomouc pro MU a KS

[26] Ministerstvo vnitra – generální ředitelství HZS ČR, Statistická ročenka 2002

[27] *Mvcr.cz* [online], citováno 2011-8-7, dostupné z WWW: <http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/udalosti/index.html>

[28] *Hzsol.cz* [online], citováno 2011-8-7, dostupné z WWW: <http://www.hzsol.cz/krajske-reditelstvi/izs-a-operacni-rizeni/odbor-operacniho-rizeni/opis-olomouc/>

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

OPIS Operační a informační středisko

IZS Integrovaný záchranný systém

JPO Jednotka požární ochrany

MZHP Materiální základna humanitární pomoci

SZR Samostatná záchranná rota

ZLO Základna logistiky Olomouc

NPO Nouzové přežití obyvatelstva

ZLIP Záchranné, likvidační a obnovovací práce

GŘ Generální ředitelství

HZS Hasičský záchranný sbor

PO Požární ochrana

MV Ministerstvo vnitra

SEZNAM TABULEK

Tab.1: Ubytování v nouzové situaci [16] 35

Tab.2: Norma stanové plochy [16] 36

Tab.3: Norma spotřeby vody [16] 37

Tab.4: Soubor materiálu pro nouzové přežití [24] 39